

i denne Sammenhæng siger jeg, at de indirekte Skatter vel i og for sig ere upraktiske og udemokratiske, men naar det nye Henhyn kommer til, maa de indirekte Skatter ogsaa betragtes paa en anden Maade, end naar der kun er Tale om at fyldestgøre almindelig anerkendte Statsformaal. Det er den nye Opgaves store Betydning, som gør det muligt at sige, at selv om vi ikke ønske saadanne Skatteforhold indførte, er det en Ting, vi kunne finde os i.

Jeg skal dernæst gaa over til at tale om den anden Fordring, jeg nævnde, jeg vilde stille, nemlig at naar man har en Lov færdig, skulde man saa vidt muligt være i Stand til at overse dens Resultater. Det Forslag, som Flertallet her foreslaar os at vedtage, mangler efter min Mening i allerhøjeste Grad denne Betingelse. Der har her i denne Sal og udenfor den været tvistet om og vil blive tvistet i det uendelige om, hvad der i Grunden vil resultere af den. Alt Sukkeret vil blive lidt billigere og Allet lidt dyrere, er en Ting, som er tydelig; men hvordan det ellers gaar til, hvem der vil komme til at høre den nye Stat, og hvem der vil faa Fordel af Vættelserne, hvem der vil faa Gevinsten, og hvem der vil faa Tabet, hvor meget Gevinsten vil blive, og hvor meget Tabet vil blive, alt det ligger aabent for et rent og løst Skøn. Det er jo sikkert. Det synes mig nu i det hele taget ogsaa, at det ærede Flertal, som har dannet sig her i denne Sag, lader til at lægge meget mere Vægt paa at faa mange Love med kønne Titler end egentlig paa at faa Love, som give sikre Resultater og gode, store Resultater. Mene Titlerne synes mig ere ganske betegnende for denne Situation. Da denne Lov kom ind her i Tinget, havde den en meget pæn Titel, den hed „Forslag til Lov om Ophævelse af Naasukkerafgiftens og saafod der „m. m.“ bag efter, men i og for sig var den jo lige saa meget en Lov om Indførelsen af en Skat, det stod ikke i Titlen, men det var maaske det, „m. m.“ betød; man havde formodentlig ment, at det var kønnere, at Loven blev Lov om Naasukkerafgiftens Ophævelse. Hvis dette „m. m.“ ikke havde været, og hvis det Anhang, som Loven tilføjede, heller ikke havde været, saa havde de Herrer vundet mere Sympati og havde haft lettere ved at føre den igennem i alt Fald her i Tinget. Det synes mig, at der deri ligesom ligger en Antydning af, at Udseendet, Titlen, lægges der ganske særlig Vægt paa. Man har jo en Erfaring fra de sidste Dage ogsaa, ganske vist ved en anden Sag, men som dog vel ogsaa tør nævnes, hvor man bestrebede sig for, at Fattigloven skulde

have en ny Titel; den skulde være meget længere og skulde hedde Lov om Alderdomsforsørgelse og flere andre gode Ting; det gik igennem Forhandlingerne, at det var en meget vigtig Ting, som man henstillede til Udvalget at faa i Orden, at Titlen blev kønnere; jeg ser deri en Antydning af, at Bestræbelserne have rettet sig stærkt hen imod at faa den pynnet, faa den til at tage sig ud, faa den præsenterer sig. Jeg er bange for, at man saa er kommet til at slaa af paa Realiteten, det egentlige Indhold. Naar vi nu se paa de Forslag, som foreligge for os fra Flertallets Side, er det jo sikkert, at Flertallets Forslag i allerhøjeste Grad gaar i Retning af at bevare det, jeg mener, man skulde høre fra, naar der er Tale om en Forbedring af Samfundstilstanden. Det er just ikke det Ideal, man i det hele taget kan tænke sig, at gaa igennem saa mange Omvøb og Omveje, som det i det hele taget er muligt, saa at det hele bliver i Grunden en Forvirring, hvor man slet ikke veed, hvad der gaar for sig. De Goder, det ærede Flertal vil skabe for Samfundet, og især for Smaafolk, ere saa langt borte, at den ene siger, at de saa dem slet ikke, en anden, at de saa for lidt, og en tredje, at de saa for meget. Alt dette er saa omdisputabelt som vel muligt, Forslaget knytter sig til en Række af „hvis'er“ og „dersom'er“, til saadanne Betingelser, som at naar alt gaar, som man har tænkt sig det, saafremt der ikke kommer noget i Vejen, dersom Udviklingen gaar i den Retning, i saa Fald kan det ske, men man veed intet sikkert derom. Den ærede Ordfører omtalte forleden i sit indledende Foredrag Alderdomsforsørgelsen og mente, at den laa i Flertallets Forslag, idet han sagde, at naar en Familie sparer 7 Kroner om Aaret ved Medsættelse af Told paa Sukker, Petroleum og Ris, saa kan den derfor sikre 3 Børn, dersom den gør Indstud i en Anstalt fra deres Fødsel, en Alderdomsforsørgelse, som efter deres 62de Aar ogsaa vil udgøre 100 Kroner aarlig. Han mente, at det var omtrent det samme, som Mindretallets Forslag vil give, ja, men Sagen er rigtignok den, at det gaar ikke, saa længe det er afhængigt af Betingelser, og jeg er bange for, at i Virkeligheden vil det ikke komme til at gaa saaledes. Thi det vil jo stille sig som saa: Gaa vi ud fra, at Præmien, der skal betales, er 7 Kroner om Aaret, saa vil det ikke være Smaakaarsfamilier i strengeste Forstand, der bliver Tale om, men jeg skal ikke bestride, at der er Familier, som Regnestykket kan passe paa. Men lad disse Familier nu være i saa lave Kredse, som de være vil, saa er Stillingen dog den, at naar en Familie ved en